

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Virginis Deiparæ ad excipiendum Deum supernaturalis; eaque amplissima
præ aliis puris creaturis capacitas cap. 13

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

Luc. 1.

Esther. 5. 7.

bibus obviam Christo in aera, & sic semper cum Domino erimus: aut peculiare privilegium Virginis, quod Dominus esse dicitur cum ea, & ideo Angelus ad ipsam, Dominus tecum, quia peculiari familiaritate cum ipsa Christus agit, etiam in gloria cuius figura cernitur in Esther apud quam Rex ipse Assuerus, qui alios magnificentissimo convivio exceperat epulari semel atque iterum voluit invitatus ab ea, ubi à Rege audiuit: Quid petis ut detur tibi, & pro qua re postulas, etiamsi dimidiam partem Regni mei petieris, impetrabis.

Denique ut c. 6. ostendimus, B. V. supra omnes sanctos facit chorum separatum, plus sola habet gloriæ, quam omnes Angeli, & Sancti simul, quod rationibus & auctoritatibus confirmavimus: videt etiam omnia, quæ Deus novit scientia visionis; exceptis ijs solum, quæ ad interitus Christi Domini cogitationes spectant, ut ibidem dicebamus. de diademate quoque regio quo est exornata in caelis habes in eod. c. 6. Quæ omnia immensitatem gloriæ Virginis, ac per consequens maximam cum Christo vicinitatem indicant: quod ipsum eius precibus, & meritis aliquando nobis in caelesti patriæ soram intueni liceat. Amen.

VIRGINIS DEIPARÆ AD EXCIPIENDUM Deum supernaturalis, eaq. amplissima præ aliis puris creaturæ capacitas.
CAP. XIII.

S. Thomas

Non ad quartæ sedis materialium proprietatē spectat, figuram scilicet apertam & capacē ad excipiendum sedentem, quod in Throno Angel. vult S. Tho. inveniri, per præcipitatem qua aperti sunt ad Deum suscipiendum, eiq. famulandum: scimus in sanctissima etiā Virgine Dei throno amplissimo perfectē & hoc reperiri, etenim huius Virginis corpus, & anima, ut dignum filii sui habitaculum effici mereatur à Patre æter. Spiritus S. cooperante, ut dicit Eccl. ita fuere præparata ut quem cæli capere non poterant, suo gremio complexit, & per antonomasiam Dei à cilla appelletur, quod nullum alium Dñum unquam habuerit, Deiq. voluntatem perfectē, cōstaterq. per fecerit, sed quia de hoc satis liquet, & alib. eg. in præsentia circa Virgin. capacitatē maximā

explicandam immorabimur. Thom. opus. 8. Virgo, inquit, gratia plena fuit, non solum quantum ad boni operationem, & quantum ad malitiam vitiationem, sed etiam quantum ad redundantiam animæ ad carnem, vel corpus: Nam magnum est in sanctis habere tantum de gratia, quod sanctificet animam: sed anima beata Virginis ita fuit plena, quod ex ea refudit gratiam in carnem, ut de ipsa conciperet filium Dei, & ideo dicit Hugo de sancto Victore, quia in corde eius amor Spiritus sancti singulariter ardebat, ideo in carne eius mirabilia faciebat, in tantum, quod de ea nasceretur Deus, & homo. hæc S. Thomas. S. Iacob. in Liturgia cum Virgine loquens: Deus, inquit, nossem tuam ventrem latorem, ac ampliorum cælis ipsis reddidit. S. Bernardus tom. 3. serm. 3. de glorioso nomine Mariæ art. 2. cap. 1. Merito, inquit, B. Virgo ait, Gyrum Cæli circumtulit; ex hoc enim Bernardus in quodam sermone clamans ait: O venter capax cælis, diffusor terris, latior elementis, qui illum continere valuit, quem totus mundus comprehendere non potuit, & qui tribus digitis molem terræ appendit. hæc S. Bernardus. Gregorius quoque Nyssenus pulchrè in oratione de Natali Domini asserit B. Virginis non tantum animam, sed etiam carnem Spiritus sancti habitaculum fuisse. O beatum, inquit, uterum illum, qui bonitas præstantia ad se animi traxit bona. In reliquis enim omnibus vix animus purus, Spiritus sancti præsentiam capit, hic autem caro sic Spiritus sancti receptaculum. Epiphanius, serm. de laud. Deiparæ: O uterum, inquit, impollutum, habentem circulum cælorum, qui Deum incomprehensibilem, in se verò comprehensum portavit: O uterum cælo ampliorum, qui Deum in se non coarctavit: O uterum qui cælum est septem circulis constans, & capax illis existis: O uterum septem cælis sublimiorum, ac latiorum: O uterum, qui est octavum cælum septem firmamentis latiorum. hæc Epiphanius, Chrysostomus in Liturgia: Hæc, inquit, animatum Dei templum est: hæc cæli, terræq. pariter domicilium. Hæc natura illius, qua comprehendendi non potest, amplissimum habitaculum. Idem in quodam sermone. Hæc sola cælum, ac terram superavit. Georgius Nicomediensis orat. de Præsent. Virg. Oportebat, inquit, non in sanctis / anctorum tabernaculis, sed in ipso cælo cæli in prima acate educari eam, qua his cõspicienda est lætor, & puritate antecelluit, & iterum. In Virgine, inquit, comprehensus est, qui comprehendendi non potest. Petrus Chrysologus serm. 142. Stupet,

Luc. 1. B. Virgo Maria pl. na.

Hugo de. Victore.

S. Iacob. B. V. vult. cæli capax. S. Bernard. Eccles. 2. Bernard.

Nyssen.

S. A. nius.

Epiphani.

Epiph.

Chrysost.

Georgius Nicom.

Chrys. Pres. itraf.

gine, inquit, comprehensus est, qui comprehendendi non potest. Pet. Chrylog. ser. 142. Scipet inquit Angelus totum Deum venire intra virginale uteri angustias cui tota simul angusta est creatura & infra, Virgo, inquit, concepitur ex te Auditor tuus, tua ex te oritur origo, in tuo germine est genitor tuus, in tua carne est Deus. Et ipse lucem mundi per te cepit, qui lucem mundo dedit. Idem Chrylogus sermone 147. Verè benedicta, quæ fuit major cælo, fortior terra, orbe latior, nam Deum, quem mundus non capis, sola capis, portavit eum, qui portat orbem, genuit genitorum suum, nutritur omnium viventium nutritorem. Damascenus oratione 2. de Natuit. de Virgine agens, Cujus, inquit, ventor cælum est. Idem oratione 1. de Natui. Virginem vocat vivum cælum, cælis ipsis latius, & orata de dorm. 15. inquit, qui cælum & terram implet cuius cælum, thronus, & thronus, & terra scabellum pedum est, ex Ancilla sua ventre latissimum sibi domicilium fecit. Petrus Damianus serm. de Natuit. Quid inquit, grandis Virgine qua magnitudinem summa divinitatis, intra sui ventris clausit arcum. Attende Seraphim, & in illius superioris natura supervola dignitatem, & videbis quicquid majus est, minus Virgine, solamq; opus suum super gradi. hæc Damianus. S. Antoninus 4. part. titulo 17. c. 2. §. 15. de plenitudine gratiæ Deiparæ, Ex dictis, inquit, patet, quomodo B. Maria fuit plena gratia quadrupliciter, primò quia omnes gratias generales & speciales omnium creaturarum habuit in summo. Secundo, quia illas gratias habuit, à quibus omnis creatura vacua fuit. Tertio, quia sua gratia tanta fuit, quod pura creatura majoris gratia capax non fuit. Quarto, quia etiam gratiam increatam, id est, Deum in se tota continuit, & sic per omnem modum gratia plena fuit. hæc S. Antoninus.

2 Helych. Presb. Ierololy. ho. 2. de Deip. Alius, inquit, cognominat eam arcam, arca Noe latiorè longiorè illustriorem illa erat corruptibilium animalium arca, sed hæc arca vita incorruptibilis illa ipsum Noe factore portavit, illas duas & tres contignationes, & mansiones habebat, hæc autem universa Trinitatis completum, quando quidè & Spiritus S. adveniebat, & hospitabatur, & Pater adumbrabat, & filius utero gestatus inhabitabat. hæc Helych. & Chrytip. Presb. Ierolym. ho. de B. Vug. Arca, inquit, pretiosissima est Virgo Deipara, qua excepit totius sanctificantis Theaurum, Arca novam, in qua arant

omnium animalium genera, quemadmodum in Arca Noe, qua fluctuans in universi mundi effugebat naufragium, & infra Sed Arca cujus Architectus, & Incola, Gubernator, & Mercator, Comes via, & Dux erat Op. fca omnium creaturarum, quas in se universas portat, sed à cunctis ipse non comprehenditur. hæc Chrylippus.

Verùm ut originem capacitatis maximæ, quæ huic spirituali Dei Throno, Beatissimæ, inquam, Virgini inest, perscrutemur, illud animatoretie oportet ex Divo Thoma 1. part. 2. quæst. 43. art. 3. Creaturæ rationali præter communem modum, quo Deus est in rebus omnibus per essentiam, potentiam, & præsentiam, convenire, ut per gratiam, quam Theologi dicunt gratum facientem, Deus speciali modo sit, & inhabitet in ea, sicuti in Templo suo. Inde refert S. Thomas, secundum solam gratiæ gratum facientem mitti Spiritum sanctum ad creaturam rationalem & in eadem quæstione art. 6. in corp. & ad 2. docet missionem hanc invisibilem attendi non solum in innovatione seu prima infusione gratiæ, sed etiam secundum augmentum gratiæ, præcipuè quando quis ex fervore charitatis martyrio se exponit, aut abrenunciat his, quæ possidet, aut quodcumque opus arduum aggreditur. ita Sanctus Thomas.

3 Ex his colligimus Deum ratione hujus inhabitationis supernaturalis perfectiori modo habitare, ubi major est gratiæ gratum facientis intensio, nulla habita ratione, an creatura illa in naturalibus sit essentialiter perfectior, cuiusmodi sunt Angeli respectu hominum, quem admodum & in ipsa beatifica visione etiam si intellectus Angelicus, & humanus sint essentialiter inæquales in perfectione naturali, inter eos tamen is divinum essentiam clarius, & perfectius intuetur, qui majore lumine gloriæ perfunditur. Cujus rationem assignat S. Thomas 1. parte quæst. 12. art. 6. Quoniam, inquit, facultas videndi Deum non comparatur creatura intellectuali per suam naturam, sed per lumen gloria. & in solutione 3. Totam diversitatem videndi Deum clarius, vel minus clarè refert ad diversam facultatem intellectus, non equidem naturalem, sed gloriosam, sic Sanctus Thomas, intellgens de lumine gloriæ, quo intellectus redditur potens ad eliciendam visionem beatificam. Hinc illud est, quod visio beatifica hominum juxta ac Angelorum juxta communem Doctorum sententiam

S. Thomas Deus in sanctis est per gratiam.

Diversitas visionis beatificæ oritur non è diversitate intellectus sed lumine gloriæ. S. Thomas.

mc. n.
Virgo
milia ple.
u.
ugo di.
flori.
Lacoh.
V. vuo.
clis cape
or.
Bernard
celof. 2.
Bernard.
Pet. Dam.
S. Anto-
ninus.
Helychius
veteris
virgi. ca-
pator
Galignor
arca Noe.
Genes. 6.
Chrylipp.
Presbyter
Ierololy.

Gratia
sanctifica-
ta in B.
Virgine
maxima
fuit.

Epipha.

Damasc.

Bonaue.

Bonaue.

Luc. 1.

Immanfi-
tas gratia
Virginis
pulchrè à
Bona uen-
tura ex-
plicatur.

eiusdem sunt speciei essentialis; quoniam per-
spicacior intellectus non propterea magis ad-
noscitur ad illam, nisi maiori lumine gloriæ illu-
stretur. cum igitur gratia gratum faciens in
beatissima Virgine præ cæteris omnibus puris
creaturis fuerit maxima; puritas quoque eius-
dem erit maxima; præsertim quia nullo vn-
quam peccato, ne originali quidem inquinata
fuit. Perfectio verò luminis gloriæ ex D. Tho-
ma loco citato correspondet perfectioni cha-
ritatis, ac proinde ipsius gratiæ, quæ ex Theo-
logorum sententia, vel est idem cum charitate,
vel semper est charitati coniuncta. Hinc se-
quitur, in Virgine dispositionem hanc super-
naturalem ad excipieñdum Deum in præfenti
vita per gratiam, & omnimodam puritatem,
& in cælesti patria per lumen gloriæ fuisse
maximam.

4 Quare Epiphanius sermone de laudibus
Deiparæ: *Aue*, inquit, *gratia plena*: Gratia san-
ctæ Virginis est immensa & Damascenus oratio-
1. de dormitione Virginis in fine, cum ageret
de Virgine assumpta in Cælum, ostendit Vir-
ginis amplitudinem supra cælos, secundum
gratiam esse sumendam; sic enim habet: O
quoniam pacto Cælum eam, quæ cælos amplitudine
superavit, suscepit? Non enim corporea molis ra-
tione cæli amplitudine superavit: quoniam e-
nim modo corpus, quod tribus cubitis constat,
cæli latitudini, ac longitudini comparari queat?
Verum per gratiam potius magnitudinis & lati-
tudinis modum superavit: neque enim est aliquid
quod Deo conferri possit. ita Damascenus. Cæ-
terum gratiam beatissimæ Virginis fuisse ma-
ximam, præter ea, quæ in præcedentibus, præ-
sertim c. 6 (ubi de gratia, quam in Assumptio-
ne est consecuta) diximus; Adhuc libet
Confirmare sancti Bonaaventuræ testimo-
nio, in quo, cum egregiè hanc rem pertractet,
non inutile erit, & si longiusculum, ad verbum
illud ponere. Bonaventura itaque in speculo
B. Virginis c. 5, agens circa illud (Gratia plena)
Consideremus, inquit, gratia Mariæ veritatem,
immensitatem, multiplicatam, & utilitatem, &
horum singula Bonauent. latè prosequitur:
sed quod facit ad nostrum propositum de im-
mensitate gratiæ Virginis: *Immensitas*, inquit,
fuit gratia, quæ ipsa fuit plena: immensum enim
vix non potest esse plenum, nisi immensum sit illud
quo est plenum; nisi immensum sit illud quo est
plenum: Maria autem vix immensissimum fuit,
ex quo illi, qui in cælo creator est, continere potuit;

Quis est cælo maior? certè illo, de quo Salomon 3 Reg. 1.
ait, si cælum, & cæli cælorum te capere non pos-
sunt, quanto magis domus hæc, quam adificauit?
non vix, domus per Salomonem adificata sed do-
mus per illam significata Deum capere potuit. Te
ergo immensissima Maria capaxior es cælo; quia,
quem cæli capere non poterant, tuo gremio coniu-
listi: Tu capaxior es mundo, quia, quem totus non
capit orbis, in tua se clausit viscera factus homo.
Si ergo Maria tam capaxissima fuit ventre, quanto
magis mente? & si capaxitas tam immensa fuit
gratia plena, oportuit vixque, quod gratia illa, qua
tam inimplet, potuit capacitatem, esse immen-
sa. Quis immensitatem Maria potest mensurare?
Ecce quod dicitur in Ecclesiastico, Altitudinem
cæli; latitudinem terra, & profundum abyssi quis
dimensus est? Cælum est Maria, tum quia cælesti
puritate, cælesti claritate, cælestibus aliis virtu-
tibus abundauit: tum quia sedes Dei altissima fuit,
teste Propheeta qui dicit, Dominus in cælo parauit
sedem suam. Terra quoque Maria fuit, quia fru-
ctum illum nobis protulit, de qua idem Propheeta
ait; Terra deus fructum suum. Abyssus etiam est
Maria in bonitate, & in misericordia profundis-
sima: unde etiam profundissimam misericordiam
filij sui pro nobis inuocauit, quasi abyssus abyssum
inuocat. Cælum ergo est Maria; Terra est Maria;
Abyssus est Maria; Quis huius cæli altitudinem;
Quis huius terra latitudinem? Quis huius abyssus
profunditatem; Quis inquam, Maria immensitate
dimensus est, nisi ille solus, qui ipsam non solum in
gratia, & in gloria, sed etiam in misericordia tam
altissimam, tam latissimam, tam profundam ope-
rationem est? hucusque; Bonauentura de immen-
sitate gratiæ sanctissimæ Virginis non minus
verè, quam piè. Idem Bonaventura in 2. dist.
44. in expositione textus in fine cum dixisset,
Virginem quo ad materitatem Dei habuisse
tantam dignitatem, quia Mater fuit nobilissi-
mi filij, vt nulla mulier amplius capere possit
subiungit: Et quantum ad gratiam iustificationis
sanctæ habuit, quantum pura creatura huma-
na, siue rationalis, que facta est, sic recipere potuit,
& inia: In matre capacitatem gratia comple-
uit, & impleuit secundum quod capie pura crea-
tura rationalis. hæc Sanctus Bonaventura.
Addam & illud, beatissimæ Virginis ante An-
nunciationem dictum esse ab Angelo: Inue-
nisti gratiam apud Deum; & in salutatione
ipsa Angelus gratia plenam appellauit. &
adhuc addidit: Spiritus sanctus superueniet in
te; quod in conceptione filij factum est. De
quo

Ecclesi.

Psalm.

Psalm.

Psalm.

Notat
Bonaue.

Luc. 1.

Bernard. quo Bernardus in sermone de Aquæductu : Spiritus sanctus, inquit, superueniet in te, & presiosum illud balsamum tanta tibi copia, tantaque plenitudine infuset, ut copiosissime effluat undequaque. & deinde à J. Elisabeth magna voce exclamante eidem dicitur: *Beata qua credidisti, quoniam perficentur ea, qua dicta sunt tibi à Domino.* Ex quibus coniecere aliqua ratione possumus immensitatem gratiæ Virginis Dei-pare, ac proinde eius capacitatem supernaturalem ad excipiendum Deum, pariter immensam. Et quoniam ex Regio vate Psalm. 92. *Domum Dei decet sanctitudo in longitudine dierum.* dicamus aliquid de sanctitate, & eximia Virginis puritate, quæ licet inferri possint ex gratiæ ipsius immensitate, libet tamen afferre testimonia aliquorum Patrum, qui præclarè de hoc diuersis in locis loquuntur.

Et quidem Hieronymus Epist. 22. proponit tibi beatam Mariam, quæ tantæ extitit puritatis, ut Mater Domini esse mereretur. Georgii Nicomediensis oratio. de oblat. Deip. de ea agens: *O puram illum, inquit, & clarissimam animam, quæ in florenti corpore ostendit dotes, quæ naturam superant, & infra: O summam puritatem à seculis atatis, quales scelas honestatis fecerunt ad caelestem altitudinem, per quas Verbum descensu novo ad nos descendit, per quas quod inferius erat sicut terrenum natura tabernaculū, ascendit ad caelos. ita Georgius Nicomediensis.*

Anselm. Sancta, inquit, & inter sanctos post Deum singulariter sancta Mater, &c. & infra: *O tu benedicta super multos, quæ Angelos vincis puritate, Sanctos superas pietate.* &c. 18. de conceptu virginali: *Decibat, inquit, ut Christi conceptio de Matre purissima fieret, nempe decens erat. ut ea puritate miteret, quæ maior sub Deo nequit intelligi, cui Deus pater unicum filium suum, quem de corde suo aequalem sibi genuit tanquam se ipsum diligebat, ita dare à spondebatur, & naturaliter esset unus, idemq; communis Dei Patris, & Virginis filius. & quam ipse filius substantiæ facere sibi Matrem eligebat, & de qua Spiritus sanctus volebat, & operaturus erat, ut conciperetur ille, de quo procedebat.* & cap. 9. de excell. Virg. *Pura*

inquit, sanctitas, & sanctissima puritas purissimi pectoris eius omnem omnem creaturam puritatem, sine sanctitatem transcendens incomparabili sublimitate hoc promeruit, ut reparatrix perditis orbis dignissime fieret. hæc omnia Anselmus. Albertus magnus apud S. Antoninum 4. part. tit. 15. cap. 20. §. 7. vult puritatem in corporibus dici per accessum ad lumen purum, nimirum ad lucem, ideo aer purior est aqua, & ignis purior est utroque, & ita per quendam analogiam, puritatem spiritualem dici in ordine ad lucem spiritualem increatam, quæ est Deus, à quo gratia gratum faciens procedit, tanquam lumen supernaturale creatum, ibi ergo vult maiorem esse puritatem spiritualem, ubi maior est gratiæ participatio: *Sed in B. Virgine* (inquit S. Antoninus ex Alberto) *respectu purarū creaturarum fuit gratia in summo, ergo & appropinquatio ad Deum in summo, ac proinde puritas in summo supra Angelos etiam dum esset in via.* hæc S. Antoninus. S. Thomas opuic. 8. S. Thom. *Virgo, inquit, Angelos quantum ad puritatem excessit; non solum erat pura in se, sed etiam procurauit puritatem aliis; ipsa enim purissima, & quantum ad culpam, & quantum ad penam; immunis enim fuit à maledictione mulierum, quæ cum corruptione concipiunt: cum grauiamine portant, & in dolore pariunt, nec in cinerem eius corpus redactum fuit, sed post mortem resuscitata, & cum corpore assumpta in Cælum. ita S. Thom. & in 1. sent. diff. 44. q. vñca ait. 3. ad 3. Potest, inquit, aliquid creatum inueniri, quo nihil purius esse potest in rebus creatis, si nulla contagione peccati inquinatum sit: & talis fuit puritas B. Virginis, quæ peccato originali, & actuali immunis fuit.*

Atque ut tertio argumento finem imponamus: ex his omnibus satis constat, quatuor illa, quæ Angelicis Thronis tribuuntur, perfectius B. Virgini inesse, ut propterea Dei Thronus per antonomasiam præ cæteris appellari merito debeat.

Alb. Mag. De insignis puritate beatissima Virginis.

S. Anton. S. Thom.

Puritas B. Virginis ex S. The. in 1. sent. quæ ab originali, & actuali inbe immunit.

VAR.